МАТИЈА БЕЋКОВИЋ О МИЛАДИНУ ЋУЛАФИЋУ, ПИСЦУ, ЧУВАРУ ЈЕЗИКА, ПРОФЕСОРУ, ПРОСВЕТИТЕЉУ

Божји човек српске књижевности

Својим приповедачким даром спада међу најбоље на српском језику. Његова књига „Прође памет ко трешње" је попут „Београде, добро јутро" Душана Радовића и „Знакова поред пута" Иве Андрића. Миладин се држи по страни од осветљене сцене, пуне таштине и верглања. Мало ко му је раван и међу монасима, камоли међу књижевним парњацима. Читао је и лекторисао рукописе најзначајнијих писаца и нема ко није прихватио његове савете

Миладин Ћулафић је божји човек српске књижевности. У његовој књижевној служби не зна се да ли је оданији својим или туђим књигама, да ли уопште разликује своје од туђих, уверен да су све књиге његове. Он је писац, језички зналац и пуританац, лектор и коректор, а уз све то, професор књижевности, просветитељ и пропагатор писане речи. Стоји по страни од осветљене сцене, мало ко му је раван и међу монасима, камоли међу књижевним парњацима. Више је Миладин Ћулафић разаслао књига на различите адресе од иједне књижаре и библиотеке. Верујем, да ниједна нема ни прибор за такав посао каквим располаже Миладин Ћулафић. То су: маказе, пак-папир, селотејп и канап. Гледао сам га са каквим спокојем и побожношћу их пакује, као да у олтару припрема нафору за причест. Такав је и кад чита и кад грешке исправља танким фломастером.

Не могу да замислим да је било кад неку реч написао нечитко и неразговетно.

Као професор гимназије у Младеновцу, на корак од главног града, вођен је на саслушање и замало настрадао, јер је ученицима препоручивао Библију. Миладин Ћулафић, професор књижевности, за кога је свака права књига Библија. Читао је и лекторисао рукописе најзначајнијих писаца и његова запажања и сугестије нема ко није прихватио. Једино, да извинеш Миладине, понекад си давао предност подмету и прироку у односу на каноне поезије.

Срели смо се пре више од пола века у студентском дому. Он је дошао из Берана, ондашњег Ивангрaда, а ја из Ваљева. Још неколицина Васојевића, студената књижевности, били су ми најближи од оних пристиглих из Црне Горе. Њихов професор српског језика у Беранама био је још у Београду као студент запажен, легендарни Бањо Шарановић. Живео је и кретао се као расклиматана путујућа библиотека и покретна песничка трибина. Његови берански ђаци били су писци искочили из његових рашнираних ципела и обилатог испрошупљиваног шињела. Понајсличнији му је био Миладин Ћулафић кога су звали Дин.

У Колашину сам, за време распуста, срео и упознао Бања Шарановића. Он је већ чуо да пишем песме и одмах затражио да му неку прочитам. Казао сам наизуст, више не знам коју, од мојих почетничких песама. Он се одмах залепио за један стих, више не знам који. Као да га је ту погодио куршум, са обе руке ухватио се за слабину, посавио се и зајечао: „А што ми га каза?" И цело то наше прво и последње пополдне, јечао је и понављао: „А што ми га каза?"

Ових година, неколико пута, учинило ми се да и Миладин Ћулафић *физички* осећа праву реч. И он је као професор у Мркоњић Граду, Брчком, Бањалуци и Младеновцу проналазио, охрабривао и држао на оку своје најталентованије ученике. Већ првим збиркама, Миладина Ћулафића је ретки приповедачки дар уврстио у најбоље српске приповедаче. Али сви његови дарови као да су дошли до пуног изражаја у најновијој књизи *Прођ е памет ко трешње* . То је књига попут *Београде, добро јутро* Душка Радовића и *Знакови поред пута* Иве Андрића. И Ћулафић је своју књигу могао насловити *Записи поред књига и живота*

, не би погрешио и да је, уместо
Прође памет ко трешње
, написао
Прође живот ко трешње
. Али изгледа да су за Миладина Ћулафића памет и живот синоними. И Андрићева и Радовићева и Ћулафићева књига указују се као скупа грађа, ко зна где и колико дуго набављана и припремана за неко велико и недосегнуто дело, о којем су аутори маштали. По најбољој јапији, по најскупљем и најређем материјалу, по уникатној опреми и алату, по украсима који сведоче о високом и префињеном укусу, по специјалном алату допремљеном на градилиште, можемо да слутимо за какво је здање све то било намењено. Али, и без тог здања, сама грађа је најређе књижевно благо. Ћулафићеве цртице:
Кртица, Ватра, Јаре
– сећају на Дучићеву
Букву
и
Мраве
.

У сваком случају, СКЗ је даровала књигу која ће озбиљног читаоца обрадовати, на којој год страни да је отвори. **<**

(Реч у СКЗ, 8. септембра 2016, на представљању књиге Миладина Ћулафића *Прође памет ко трешње*
. Приређивање и опрема: Милош Матић)

Објављено: понедељак, 20. август 2018, 20:35h

***

Биографија

Миладин Ћулафић (Луге, Андријевица, 1939). Школовао се у Улотини, Андријевици, Беранама (тада Ивангграду) и Београду. Дипломирао на Филолошком факултету Београдског универзитета, Група за југословенску и светску књижевност. Као професор књижевности радио у Брчком, Младеновцу, Мркоњић-Граду и Бањалуци. У новинској кући „Јеж" и издавачкој „Рад" радио као лектор.

Збирке прича: „Упорност траве" (1969), „Нешто" (1972), „Неспоразуми" (1986), „Гримасе по ваздуху" (1983), „Точак историје" (1988), „Докле ћу морати да будем добар – Тако је растао Стеван" (1990), „Без слободе не могу да мрднем" (1993), „Прође памет ко трешње" (1997, 2005, 2016), „Господар солитера" (2000). Избори прича: „Дивљи старац" (1993), „Богатство" (1999), „Преко границе" (2007), „Срнине очи" (2017).

Добитник награда „Исидора Секулић", „Радоје Домановић", „Политикине" награде за причу, као и завичајних признања у Андријевици и Беранама.

Живи у Београду.